

Beleidsplan Participatie en Re-integratie 2021-2025

Voorwoord

Namens het college van gemeente De Fryske Marren bied ik u het nieuwe beleidsplan Participatie en Re-integratie 2021-2025 aan. In dit beleidsplan presenteer ik u de uitgangspunten en speerpunten van gemeente De Fryske Marren op het gebied van participatie en re-integratie.

Met dit beleidsplan gaan we verder met het ontwikkelen en versterken van het sociaal domein

In de beleidsperiode 2017-2020 heeft de transformatie van het sociaal domein verder vorm gekregen. We hebben geïnvesteerd in het neerzetten van een goede structuur van het sociaal domein. Dit is een langdurig proces geweest en ontwikkelt zich verder. Het sociaal domein is dynamisch, complex en omvangrijk. We beseffen dat onze beleidsvoornemens niet van vandaag op morgen gerealiseerd zijn. Voor de beleidsperiode 2021-2025 kiezen we daarom niet voor een nieuwe koers, maar doorgaan op de ingeslagen weg. Waar nodig sturen we bij en ontwikkelen we door. Dit doen we niet alleen, maar samen met onze inwoners, netwerkpartners en maatschappelijke (vrijwilligers)organisaties.

We streven ernaar de inwoner op weg te helpen naar een betaalde baan of hen te ondersteunen om mee te doen

Met dit beleidsplan willen we, binnen de wettelijke kaders en de beleidsvrijheid die we als gemeente hebben, onze wettelijke en maatschappelijke taak voor de komende jaren oppakken. Hierbij zoeken we de samenwerking met onze netwerkpartners. We willen de inwoner zo goed mogelijk bedienen, hen op weg helpen naar een betaalde baan of hen ondersteunen om mee te doen.

De samenwerking in het sociaal domein krijgt steeds meer vorm

Vraagstukken bekijken we niet langer alleen vanuit de afzonderlijke wetten zoals de Jeugdwet, Participatiewet of Wet maatschappelijke ondersteuning. Het gaat om een integrale aanpak samen met al onze partners in de regio, in het belang van onze inwoners. Tegelijkertijd met het nieuwe beleidsplan Participatie en Re-integratie 2021-2025 bieden wij u het nieuwe Wmo beleidsplan 2021-2025 aan. Daar waar raakvlakken zijn is de inhoud van beide beleidsplannen op elkaar afgestemd. Ook met het beleidsveld Jeugd is regelmatig afstemming geweest. Op deze manier zetten we stappen in meer integraliteit in het sociaal domein.

De komende jaren werken we verder aan de inrichting van het sociaal domein door in te zetten op de volgende uitgangspunten:

- iedereen doet (naar vermogen) mee: de inclusieve samenleving;
- in beweging en in ontwikkeling met doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen;
- maatwerk binnen de Participatiewet-instrumenten.

Graag bied ik u voorliggend beleidsplan aan,

Luciënne Boelsma
Wethouder Participatie en Re-integratie

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Participatiewet is vanaf 2015 van kracht. We hebben nu ruim vijf jaar met de Participatiewet gewerkt en ervaring op gedaan. Daarnaast is het tijd voor een nieuw beleidsplan. In de afgelopen jaren nam de werkgelegenheid toe. Toch blijft er een groep inwoners die ondanks de inspanningen niet richting werk kan worden begeleid. Deze groep heeft te maken met lichamelijke en/of psychische beperkingen.

Met deze beleidsnotitie willen we, binnen de wettelijke kaders en de beleidsvrijheid die we als gemeente hebben, onze wettelijke en maatschappelijke taak voor de komende jaren oppakken. Hierbij zoeken we

de samenwerking met onze netwerkpartners. We willen de inwoner zo goed mogelijk bedienen, hen op weg helpen naar een betaalde baan of hen ondersteunen om mee te doen.

1.2 Context

Uitgangspunten voor vijf jaar

De uitgangspunten en speerpunten in dit beleidsplan zijn geformuleerd voor de periode 2021-2025. Eind 2022 evalueren we de activiteiten en kijken we naar de tussentijdse ontwikkelingen. Dit kan aanleiding geven tot het bijstellen van de activiteiten binnen de beleidsperiode.

De Participatiewet

In de Participatiewet komen verschillende onderdelen aan de orde. Onder andere de bijstandsuitkeringen, re-integratie, bijzondere bijstand en de samenwerking tussen andere uitkeringsinstanties. In de wet SUWI (Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen) is geregeld dat de verschillende uitvoeringsorganen met elkaar samenwerken en vormgeven aan een aantal wettelijke taken voor werkgevers en werknemers. Naast de Participatiewet hebben we te maken met het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs).

De Participatiewet heeft als doel om zoveel mogelijk inwoners, met en zonder arbeidsbeperking, weer aan de arbeidsmarkt deel te laten nemen. Met de invoering van de Participatiewet in 2015 werd de doelgroep groter. Inwoners die voorheen nog instroomden in de Wajong (Wet jonggehandicapten) of Wsw (Wet sociale werkvoorziening) vielen vanaf toen, naast de al bestaande groep bijstandsgerechtigden, onder de doelgroep van de Participatiewet.

De gemeente is verantwoordelijk voor het begeleiden en ondersteunen van inwoners die onder de Participatiewet vallen, met of zonder een arbeidsbeperking, richting werk. Om de doelgroep met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen kan de gemeente gebruik maken van twee instrumenten. Dit zijn beschut werk en de afspraakbaan. Beschut werk is voor inwoners met een arbeidsbeperking die alleen in een beschutte werkomgeving kunnen werken. Een afspraakbaan is voor inwoners met een arbeidsbeperking die bij een reguliere werkgever aan de slag kunnen. Bij plaatsing van iemand met een arbeidsbeperking kan de gemeente loonkostensubsidie verstrekken voor dat deel van de arbeidscapaciteit dat ontbreekt. De werkgever vult dan aan tot het wettelijk minimumloon of tot de geldende cao.

Relatie jeugdbeleid en Wmo-beleid

Naast een nieuw beleidsplan Participatie en Re-integratie 2021-2025, is tegelijkertijd nieuw Wmo beleid 2021-2025 ontwikkeld. Daar waar raakvlakken zijn, is de inhoud van de beleidsplannen op elkaar afgestemd. Zo wordt vanuit beide beleidsplannen gewerkt aan het uitgangspunt iedereen doet (naar vermogen) mee: de inclusieve samenleving. Ook met het beleidsveld jeugd is regelmatig afstemming geweest en inhoud op elkaar afgestemd. Op deze manier werken we samen aan meer integraliteit in het sociaal domein.

Kernboodschap sociaal domein

De kernboodschap sociaal domein is uitgangspunt bij nieuw beleid. De rode draad in het sociaal domein De Fryske Marren is:

De inwoner draagt verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving. De gemeente stimuleert de samenleving om in beweging te komen, te ontwikkelen en mee te doen. We doen dit met lef!

De kernboodschap bevat verschillende onderdelen. Een toelichting op de verschillende onderdelen in de kernboodschap is terug te vinden in bijlage 1.

Trends en ontwikkelingen

De volgende trends en ontwikkelingen hebben impact op het sociaal domein en de beleidsvoornemens in dit beleidsplan:

- **Doe het zelf: andere burger, andere overheid.** De relatie tussen burger en overheid verandert. De overheid laat een deel van haar taken in het sociaal domein los. Tegelijkertijd komen burgers in beweging en nemen steeds meer het initiatief. Hierbij neemt de overheid steeds meer een faciliterende positie in. Vanwege de versoering van collectieve voorzieningen zoeken burgers meer ondersteuning binnen het eigen netwerk (familie, buurt, mantelzorgers). De rol van de gemeente is meer ondersteunend, kader scheppend. Dat betekent dat de rol van de gemeente wijzigt van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'.

- **Voorkomen: van curatief naar preventief.** In ondersteuning, zorg, werk en onderwijs verschuift de aandacht richting preventie en het voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op sociale voorzieningen. Zowel in de jeugdzorg als in de langdurige zorg is er een toegenomen aandacht voor vroegtijdige signalering van potentiële risicovolle situaties en tijdige interventie ter voorkoming van zwaardere ondersteuning en zorg. De trend laat een beweging zien van een focus op bestrijding van ziekte en intensieve ondersteuning naar een focus op behoud van gezondheid en eigen kracht door aanpassing van leefstijl en preventie. Dit is ook terug te zien in de aanpak Armoede en Schuldhulpverlening en Gezondheidsbeleid, waarin meer wordt inzet op preventief en tijdig ingrijpen.
- **Kwetsbare groep: in beweging, in ontwikkeling en meedoen.** Er blijft een groep die ondanks de inspanningen niet richting werk kan worden begeleid. Deze inwoners hebben extra zorg nodig, voordat zij richting maatschappelijke participatie of beschut werk kunnen. Of richting regulier werk met loonkostensubsidie.

Actuele ontwikkelingen

Doorontwikkeling Empatec

De gemeenten Harlingen, Súdwest-Fryslân, Waadhoeke en De Fryske Marren vormen gezamenlijk de Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West (GR). De GR is verantwoordelijk voor NV Empatec waarbij de uitvoering van de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) is belegd. Samen met de andere gemeenten wordt nu gekeken naar mogelijkheden om gebruik te maken van de organisatie NV Empatec voor de (deels) nieuwe doelgroepen. In 2019 hebben de gemeenteraden hiervoor de Position Paper vastgesteld. Het vervolg hierop is het Keuzedocument. Hierin worden de kaders beschreven voor de verdere uitwerking van het Werkleerbedrijf en de businesscase die hieruit voortvloeit. De gemeenteraden van de GR Fryslân-West hebben het Keuzedocument vastgesteld in maart/april 2021.

In dit beleidsplan benoemen we Pastiel en De Werkjouwer. In de toekomst blijven we deze diensten afnemen, via het nieuwe Werkleerbedrijf waarin Pastiel en De Werkjouwer worden opgenomen.

Coronacrisis

De invloed van de coronacrisis is nog onduidelijk. De tweede golf besmettingen heeft tot hernieuwde contactbeperkingen geleid. In sommige sectoren ervaren bedrijven aanvullende productieproblemen, waardoor ze een verder afnemende vraag naar hun producten en diensten ondervinden. Andere sectoren zien een stijging van de productvraag. Het hersteltempo kan tegenvallen door grote economische problemen bij onze handelspartners. Het is ook denkbaar dat het herstel sneller verloopt, als het opheffen van contactbeperkingen tot optimisme onder consumenten leidt. Door inhaal van bestedingen bij huishoudens en investeringen van bedrijven om op nieuwe mogelijkheden in te kunnen spelen, kan de stijging van de werkloosheid beperkt blijven. Op dit moment is er nog veel onduidelijk over economisch herstel na de coronacrisis. Wel duidelijk is dat elke nieuwe besmettingsgolf het herstel in de weg staat. Een spoedige vaccinatie is voor het economisch herstel erg belangrijk.

Eindevaluatie Participatiewet door Sociaal en Cultureel Planbureau

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) heeft eind 2019 een rapport gepubliceerd met de eindevaluatie van de Participatiewet. Volgens het SCP heeft de invoering van de Participatiewet nauwelijks geleid tot verhoging van de baankansen, zoals beoogd met de wet. Voor de grootste groep, de klassieke bijstandsgerechtigden, is er amper een verschil. Voor mensen die het recht op toegang tot de sociale werkvoorziening verloren, daalde de kans op werk. Voor jonggehandicapten met arbeidsvermogen stegen de baankansen. Hun inkomenspositie verslechterde echter en het gaat vaker om tijdelijk werk. Binnen het wetsvoorstel Breed Offensief is aandacht voor de inwoners met een arbeidsbeperking.

Wetsvoorstel Breed Offensief

Er is een wetsvoorstel in de maak om inwoners met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen en te houden. Het gaat hierbij om inwoners met een beperking die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Deze inwoners vallen onder de Participatiewet of de Wajong. Het voorstel bevat een groot aantal wijzigingen om:

- a. het proces van werk vinden en behouden eenvoudiger en makkelijker te maken voor werkgevers en werkzoekenden,
- b. het werken aantrekkelijker te maken voor inwoners met beperkingen,
- c. bij te dragen aan duurzaam werk voor arbeidsbeperkten.

In de Participatiewet wijzigen waarschijnlijk hiervoor onder andere de regels rondom loonkostensubsidie en ondersteuning op maat zoals jobcoaching.

1.3 Uitgangspunten 2021-2025

Op basis van de trends en ontwikkelingen en de ervaringen die we opgedaan hebben met de Participatiewet, zijn voor de periode 2021-2025 de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Uitgangspunt 1: Iedereen doet naar vermogen mee: de inclusieve samenleving;
- Uitgangspunt 2: In beweging en in ontwikkeling met doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen;
- Uitgangspunt 3: Maatwerk binnen de Participatiewet-instrumenten.

In de volgende paragrafen zijn per uitgangspunt een aantal speerpunten geformuleerd. Per speerpunt wordt beschreven wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. Hierbij wordt aangegeven of het om een bestaande of nieuwe activiteit gaat. Een bestaande activiteit vloeit voort uit eerder vastgesteld beleid, maar wordt benoemd voor de volledigheid van het beleidsplan. Nieuwe activiteiten zijn activiteiten die nog niet in bestaand beleid zijn vastgesteld.

2. Iedereen doet (naar vermogen) mee: de inclusieve samenleving

2.1 Inleiding

Met de Participatiewet wil de overheid bereiken dat iedereen (naar vermogen) meedoet. Niet voor iedereen is op korte of middellange termijn een reguliere baan een haalbaar doel. Er blijft een groep die ondanks de inspanningen niet richting werk begeleid kan worden. Deze inwoners hebben extra zorg nodig, voordat zij actief mee kunnen doen in de samenleving. Onze netwerkpartners spelen hierin een belangrijke rol. Eén van onze netwerkpartners is de welzijnsorganisatie Sociaal werk De Kear. De gemeente heeft Sociaal werk De Kear expliciet de opdracht gegeven om de participatie te bevorderen.

Beleidsplan Gezondheid en Inclusiebeleid

Op 10 juni 2020 is het Beleidsplan Gezondheid De Fryske Marren vastgesteld. Hierin is Positieve gezondheid het belangrijkste uitgangspunt. Dat wil zeggen: gezondheid is meer dan 'niet ziek zijn'. Gezondheid gaat ook over het meedoen in de samenleving, over het verrichten van betekenisvol werk of andere activiteiten en over de omgeving waarin je leeft. Mensen zijn hier in beginsel zelf verantwoordelijk voor. Voor de hand liggend is het om hierbij te denken aan gezond eten, goed voor jezelf zorgen, sociale contacten onderhouden en regelmatig bewegen. Regelmatig bewegen is namelijk niet voor ieder inwoner vanzelfsprekend. In de beleidsnotitie sport en bewegen 'Scoren door samenspel' is aandacht voor sporten en bewegen voor kwetsbare inwoners en hoe hierop wordt ingespeeld.

Positieve gezondheid betekent ook bijvoorbeeld het naar school of werk gaan, voldoende financiën hebben, culturele activiteiten, zingeving en het hebben van een goede woning. Voor iedereen geldt dat een gezonde omgeving, fysiek én sociaal, gezond gedrag stimuleert. In het uitvoeringplan van het Inclusiebeleid is aandacht voor kwetsbare inwoners die een langere afstand tot de arbeidsmarkt hebben of niet meer kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Naast boven benoemde beleidsvelden, spelen onder andere de maatschappelijke organisaties en het beleidsveld cultuur een rol binnen de inclusieve samenleving.

2.2. Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

1. Zoveel mogelijk inwoners nemen actief deel aan de samenleving

Voor sommige inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt is een werkervaringsplek of een soortgelijk traject lastig. De gemeente wil daarom kwetsbare inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt stimuleren om (weer) mee te doen in de samenleving door het verrichten van maatschappelijke activiteiten, zoals bijvoorbeeld geleid vrijwilligerswerk. Bij geleid vrijwilligerswerk wordt de kwetsbare inwoner met een afstand tot de arbeidsmarkt onder begeleiding aan vrijwilligerswerk geholpen. Dit wordt dus door anderen geregeld en/of ingericht. Daarnaast worden er afspraken gemaakt over de voorwaarden waaronder en/of de wijze waarop wordt deelgenomen. Een maatwerkbenadering hierbij is belangrijk. Kwetsbare inwoners worden gestimuleerd om hun wensen en talenten aan te boren. Wij faciliteren vrijwilligersorganisaties om dit mogelijk te maken door hen een goede ondersteuningsstructuur te bieden.

Zoveel mogelijk inwoners nemen actief deel aan de samenleving

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
Inwoners die (nog) ver van de arbeidsmarkt staan stimuleren om te participeren in de samenleving via vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld vanuit activeringstrajecten bij De Werkjouwer	De Werkjouwer, vrijwilligers en netwerkpartners	2021- 2025	Bestaand

Voor ondersteuning bij geleid vrijwilligerswerk kunnen vrijwilligers(organisaties) terecht bij de lokale ondersteuningspunten.	Sociaal werk De Kear en netwerkpartners	2021- 2025	Bestaand
Actieplan Inclusie wordt opgesteld waar ook aandacht is voor kwetsbare inwoners met een langere afstand tot de arbeidsmarkt of zonder arbeidspotentieel.	Inclusiebeleid Gezondheidsbeleid	2021- 2025	Nieuw
Bibliotheek levert een bijdrage aan het vergroten van de participatie en zelfredzaamheid van inwoners.	Meerjarenbeleidsplan Bibliotheken Mar en Fean	2021- 2025	Bestaand
De sport- en beweegdeelname vergroten door maatregelen waarvan het effect vooraf aantoonbaar is. Het effect monitoren aan de hand van beweegrichtlijnen van de Nationale Gezondheidsraad.	Sociaal werk De Kear Sportbedrijf De Fryske Marren	2021- 2025	Nieuw
Sport- en beweegaanbieders blijvend ondersteunen, zodat zij omgaan met kwetsbare doelgroepen via onder andere inzet van verenigingsondersteuning.	Beleidsnotitie sport en bewegen 'Scoren door samenspel' Pastiel De Wurkjouwer	2021- 2025	Nieuw
De sportvereniging kan een werk(ervarings)stageplek zijn waar inwoners weer kunnen oefenen met de vaardigheden die ze nodig hebben op de arbeidsmarkt.	Beleidsnotitie sport en bewegen 'Scoren door samenspel' Pastiel De Wurkjouwer Netwerk sportverenigingen	2021- 2025	Nieuw

2. Participatiemogelijkheden voor inwoners die niet meer richting arbeidsmarkt kunnen

Sinds 2015 zijn er meer inwoners met een lichamelijke of psychische beperking de bijstand ingestroomd. Het gaat hier om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt langer dan twee jaar, waarbij er geen groeipotentie is om stappen richting de arbeidsmarkt te realiseren. Hieronder vallen ook de inwoners die zorg nodig hebben of een ondersteuningsvraag op één of meer leefgebieden hebben en voor wie maatschappelijk actief zijn of worden het maximaal haalbare is.

Het sociaal wijkteam bekijkt samen met de inwoner, die niet meer richting arbeidsmarkt kan, welke participatiemogelijkheden er zijn. Het aanbod van participatiemogelijkheden is een samenwerking tussen Sociaal werk De Kear, Samen Goud, De Wurkjouwer, het sociaal wijkteam en andere netwerkpartners. Het doel is ervoor te zorgen dat de inwoner betekenisvolle sociale contacten en een zinvolle invulling van de dag heeft.

Participatiemogelijkheden voor inwoners die niet meer richting arbeidsmarkt kunnen

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
Binnen het activeringsbestand van het sociaal wijkteam, per deelnemer bekijken of uitstroom richting werk nog haalbaar is of niet.	Sociaal wijkteam	2021- 2025	Nieuw
Samen met de deelnemer, die niet meer richting arbeidsmarkt kan, afspraken maken over participatiemogelijkheden.	Sociaal wijkteam, Sociaal werk De Kear, De Wurkjouwer en netwerkpartners	2021- 2025	Nieuw
Sociaal werk De Kear fungeert als vooruitgeschoven post in de samenleving en legt verbindingen met leefbaarheid en voorzieningen (bibliotheken, sport & beweging, dorpshuizen enzovoort)	Sociaal werk De Kear, Inclusiebeleid, Bibliotheekbeleid, Sport & Beweging, project Samen Goud	2021- 2025	Bestaand
Inwoners zonder dagbesteding activeren tot en begeleiden naar een zinvolle daginvulling of vrijwilligerswerk met behulp van sociale contacten in de buurt.	Sociaal werk De Kear, sociaal wijkteam	2021- 2025	Bestaand
Samen met sociaal wijkteam, Pastiel, De Wurkjouwer en Stichting Sociaal Goud werken we de tegenprestatie uit.	Stichting Sociaal Goud, Pastiel, De Wurkjouwer	2021- 2025	Bestaand
Inwoners die niet meer richting arbeidsmarkt kunnen, gaan niet meer op traject, maar krijgen periodiek een contactmoment met het sociaal wijkteam.	Sociaal wijkteam	2021- 2025	Nieuw

3. Armoede en schulden samen aanpakken van preventie tot nazorg

Vanuit het nieuwe beleidsplan 'Armoede en Schulden samen aanpakken van preventie tot nazorg 2020-2025' zorgen we ervoor dat alle inwoners die leven in armoede of financiële problemen ervaren mee kunnen doen. Armoede en schulden zijn maatschappelijk problemen. We gaan deze samen met onze partners aanpakken vanuit verschillende perspectieven: laaggeletterdheid, gezondheid, sociaal netwerk en financiën. De gemeente verstrekt verschillende soorten inkomensondersteuning en zet daarnaast actief in op activiteiten gericht op preventie en vroegsignalering. De budgetcoaches (onderdeel van het sociaal wijkteam) functioneren als een eerste aanspreekpunt voor inwoners met beginnende of problematische schulden. Zij gaan in gesprek met de inwoner om de situatie in kaart te brengen. Samen

met de inwoner gaan ze aan de slag met een plan gericht op het oplossen van de (beginnende) schulden en de onderliggende problematiek.

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
Het uitvoeren van het Beleidsplan Armoede en schulden samen aanpakken van preventie tot nazorg 2020-2025.	Armoede en schulden Participatie Wonen	2021-2025	Bestaand

4. Snelle en succesvolle inburgering, participatie en integratie van nieuwkomers

We willen dat nieuwe inwoners met een inburgeringsplicht zo snel mogelijk meedoen in onze gemeente. En dat ze ook zo snel mogelijk werk vinden. Met andere woorden succesvol inburgeren, participeren en integreren. De gemeente maakt daarom kennis met nieuwkomers, als het kan al vanuit het asielzoekerscentrum. Samen met hen wordt via een brede intake een persoonlijk plan (PIP) gericht op inburgering en participatie opgesteld. In dit plan speelt kennis(maken) met de nieuwe leefomgeving, de lokale samenleving en welzijn een belangrijk rol. Samen met de verschillende netwerkpartners in het werkveld zorgt de gemeente ervoor dat nieuwkomers vanaf het begin aan de slag gaan met hun eigen toekomst en (zelf)redzaam worden in onze gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie?
Integratie en inburgering van nieuwkomers mogelijk maken door middel van maatschappelijke begeleiding. Dit programma is gericht op ondersteuning met praktische zaken (wonen, financiën, zorg en onderwijs) en kennismaking met de gemeente en nieuwe leefomgeving (inclusief verenigingen en organisaties).	Welzijn Inburgering en participatie	2021, 2022	Bestaand
Op basis van de huisvestingswet mensen met een verblijfstatus in de gemeente huisvesten in de sociale huursector en mogelijk aanvullende huisvesting in bestaande gebouwen en/of tijdelijke woningen.	Wonen Inburgering, participatie en integratie	2021, 2022	Bestaand
Via het uitvoeringsplan Inburgering, Participatie en Integratie 2020 worden, vooruitlopend op de wet Inburgering 2022, nieuwkomers en oudkomers ondersteund en gestimuleerd om mee te doen in de (lokale) samenleving en op de arbeidsmarkt.	Welzijn Inburgering, participatie en integratie	2021	Bestaand
Het ontwikkelen van een beleidsplan Inburgering waarmee de gemeente inburgeringsplichtige nieuwkomers op het gebied van inburgering, participatie en integratie ondersteunt.	Welzijn Gezondheid Inburgering, participatie en integratie	2021	Nieuw

3. Uitgangspunt In beweging en in ontwikkeling met doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen

3.1. Inleiding

In de visie van het Sociaal Domein is opgenomen dat in beweging komen en in ontwikkeling blijven belangrijk is. Met in beweging komen bedoelen we dat de inwoner zelf probeert actie te ondernemen en indien mogelijk een eigen plan maakt. Er is een direct verband met gezondheid door in beweging te blijven en arbeidsfit blijven. In ontwikkeling zijn, betekent vooruitgang, het versterken van zelf organiserend en probleemoplossend vermogen. Ontwikkelen doe je je hele leven lang. Daarbij passen doorlopende leerlijnen door middel van opleidingen en cursussen, maar ook competentiegericht ervaring op doen.

3.2. Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

5. We begeleiden de kansrijke groep inwoners zo snel mogelijk naar werk

Een groot gedeelte van de werkzoekenden vindt zonder tussenkomst van de gemeente een plek op de arbeidsmarkt. Voor een aantal geldt dat niet. Door het bieden van ondersteuning willen wij de kansen van deze groep op regulier werk (baan of zelfstandig ondernemerschap) vergroten.

Pastiel zorgt ervoor dat de kansrijke groep (binnen een jaar weer aan het werk) in beweging blijft en prikkelt deze groep om zich te ontwikkelen. Door de inzet van de juiste begeleiding en door het aanbieden van omscholingstrajecten waar nodig, worden inwoners zo snel mogelijk richting werk begeleid.

We begeleiden de kansrijke groep inwoners zo snel mogelijk naar werk

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
We bieden de kansrijke groep de juiste ondersteuning, jobcoaching richting werk en omscholing.	Pastiel	2021-2025	Bestaand
Pastiel biedt arrangementen aan voor klantencontactmedewerker, supermarktmedewerker, voorschakel traject operator in samenwerking met werkgevers, uitzendbureaus en Fryslân-Werkt.	Pastiel	2021-2025	Nieuw
We versterken de samenwerking met Economische Zaken intern en extern met Pastiel.	Economische Zaken Pastiel	2021-2025	Bestaand

6. Inwoners met lange afstand tot arbeidsmarkt in beweging houden met doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen

In een periode van laagconjunctuur is het belangrijk om inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt in beweging te houden, zodat ze klaar staan als er weer een periode van hoogconjunctuur aanbreekt. Voor deze groep is de doorlopende leer- en ontwikkelingslijn belangrijk, dat betekent doorgaan met ontwikkelen en leren. Een voorbeeld hiervan is de inzet van scholing, zodat de kansen voor deze groep verbeteren en zij weer aan de slag kunnen bij een verbeterde arbeidsmarkt. Voor scholing maken we gebruik van doorlopende leerlijnen en zo mogelijk in samenwerking met ROC's bijvoorbeeld Friese Poort of Friesland College. Als men uitvalt in het werkproces is het belangrijk om zo weinig mogelijk stil te staan, maar in ontwikkeling blijven. Dit geldt ook voor inwoners die weinig opleiding hebben gehad en toch de mogelijkheid krijgen om door te ontwikkelen. Het accent leggen we op de doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen en op praktijkleren. Praktijkleren is bedoeld voor werkzoekenden en werkenden zonder startkwalificatie, voor wie het behalen van een volledig MBO-diploma (inclusief entree-opleiding) of een MBO-certificaat vooralsnog niet haalbaar lijkt.

We stimuleren Social Return On Investment bij aanbestedingen

Daarnaast kunnen we de inwoners met een lange afstand tot de arbeidsmarkt ook actief houden door het blijven stimuleren van Social Return On Investment bij aanbestedingen. Wanneer een ondernemer een opdracht vanuit een gemeente krijgt, moet hij twee procent van de opdrachtwaarde inzetten voor Social Return. Dit bedrag wordt de SROI-waarde genoemd. Voor deze waarde moet de ondernemer werk- of stageplekken bieden aan inwoners uit door de gemeente aangewezen doelgroepen. Elke doelgroep vertegenwoordigt een waarde. De ondernemer is vrij om te kijken hoe hij de SROI-waarde invult, bijvoorbeeld met werkplekken voor inwoners uit de bijstand. Wanneer bij een bedrijf al een inwoner werkt met een arbeidshandicap, telt dat ook mee voor de SROI-waarde. Ook initiatieven van de werkgever die de werkgelegenheid ten goede komen, zoals voorlichting op een school, kunnen een SROI-waarde hebben. De afspraken worden gemonitord in een digitaal systeem, waarin zowel werkgever als gemeente inzage hebben. Op deze manier kunnen we monitoren wat de opbrengsten van het SROI-beleid zijn.

Voorzieningen voor mensen met een arbeidsbeperking sinds 2015 in de Participatiewet

In de in 2015 ingevoerde Participatiewet zijn nieuwe voorzieningen opgenomen voor mensen met een arbeidsbeperking, die niet zelfstandig 100% van het Wettelijk Minimumloon kunnen verdienen.

Deze voorzieningen zijn in het leven geroepen onder gelijktijdige sluiting van de toegang tot de Sociale Werkvoorziening (SW) en de Wajong voor mensen met gedeeltelijk arbeidsvermogen. Deze voorzieningen zijn Beschut Werk en de Banenafpraak banen (Bab-banen).

De doelgroep voor de participatievoorziening Beschut Werk is omschreven in artikel 10b van de Participatiewet. Het gaat om mensen die alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden arbeid in dienstbetrekking kunnen verrichten en afhankelijk zijn van begeleiding op de werkplek en/of werkplekaanpassing.

De doelgroep voor de Banenafpraak zijn werknemers die voor een reguliere werkgever niet de volledige loonwaarde vertegenwoordigen. De werkgever wordt door de gemeente daarvoor gecompenseerd met loonkostensubsidie. Men werkt in beginsel in een reguliere setting.

Inwoners met lange afstand tot arbeidsmarkt in beweging houden met doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
------------	-----------------------------	---------------	---------------------------

We houden deelnemers arbeidsfit door een activeringstraject	De Werkjouwter sociaal wijkteam	2021-2025	Bestaand
We stimuleren een doorlopende leerlijn met De Werkjouwter en ROC Friesland College of Friese Poort.	De Werkjouwter sociaal wijkteam	2021-2025	Bestaand
Social Return On Investment (SROI) stimuleren bij aanbestedingen	Ruimtelijk Beheer Inkoop	2021-2025	Bestaand
Inwoners met loonkostensubsidie plaatsen bij reguliere werkgevers.	Pastiel, Sociaal wijkteam	2021-2025	Bestaand
Inwoners met indicatie Beschut werk worden geplaatst bij Empatec. Bovenop de aantallen van de taakstelling beschut werk stellen we maximaal 10 plaatsen extra beschikbaar.	Empatec, Sociaal wijkteam	2021-2025	Bestaand

7. Optimaliseren klantgerichte werkwijze bij aanvragen bijstandsuitkeringen

We optimaliseren de klantgerichte werkwijze bij het aanvragen van een bijstandsuitkering. We zorgen voor een klantbenadering die empathisch is en die de samenwerking binnen het sociaal domein verbetert, zodat er sprake is van een integrale aanpak.

De huidige werkwijze voor het toekennen van bijstandsuitkeringen zorgt voor een zorgvuldige afweging bij het toekennen van een bijstandsuitkering. Daarnaast gaan we bij de beoordeling van de bijstandsaanvraag meer in op de verbinding binnen het sociaal wijkteam. We hebben oog voor de inwoner die hulp nodig heeft bij de bijstandsaanvraag door het aanbieden van onder andere onafhankelijke cliëntondersteuning. Deze werkwijze hebben we ingebed binnen onze organisatie. Daarnaast geven we meer uitleg en informatie aan onze inwoners en externe partijen onder andere Pastiel en De Werkjouwter.

Optimaliseren klantgerichte werkwijze bij aanvragen bijstandsuitkeringen

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
De afspraken over taken en verantwoordelijkheden verduidelijken binnen sociaal wijkteam. Onder andere de ondersteuning van inwoners bij bijstandsaanvraag.	sociaal wijkteam	2021-2025	Nieuw
Inwoners die hier behoefte aan hebben ondersteunen bij bijstandsaanvraag. Onderzoeken bredere rol Onafhankelijke Cliëntondersteuning (OCO).	sociaal wijkteam Sociaal werk De Kear koplopertraject OCO	2021-2025	Nieuw
Contactmoment tussen inwoner en inkomensconsulent heroverwegen.	sociaal wijkteam	2021-2025	Nieuw
De samenwerking tussen de verschillende teams optimaliseren (regelvastheid versus ontzorgen).	sociaal wijkteam integrale klankbordgroep integraal werken	2021-2025	Nieuw

7. Sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren

Na de wijzigingen in 2015 is de Wajong afgesloten voor instroom van personen met een arbeidsbeperking die een verminderde loonwaarde hebben. Deze doelgroep is aangewezen op instroom in de Participatiewet. De verantwoordelijkheid voor re-integratie ligt bij de gemeente. Voor de instroom van deze doelgroep zijn zo duidelijk mogelijke lijnen gecreëerd. De jongeren die het Praktijkonderwijs (Pro) hebben gevolgd, worden al in de schoolperiode aangemeld voor jobcoaching bij Pastiel. Hun stage wordt in de meeste gevallen omgezet in een dienstverband, zo nodig met toepassing van een loonkostensubsidie (LKS). Voor deze groep is het goed geregeld.

Voor leerlingen die het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) verlaten, terwijl ze geen duidelijk stage adres hebben, ligt het een stuk moeilijker. Deze jongeren hebben de neiging school zo spoedig mogelijk de rug toe te keren, terwijl ze nog geen alternatieven hebben. Ook komen thuiszitters en uitvallers in deze groep voor. Het gaat dan om uitvallers in de schoolperiode en uitvallers die een periode gewerkt hebben, maar zich niet konden handhaven in het dienstverband. Deze jongeren krijgen extra aandacht binnen het sociaal wijkteam door verbinding te maken tussen de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet, maar ook de inzet van het RMC.

Groep 18- en 18+

Vanaf 18 jaar zijn jongeren voor de wet volwassen. Voor veel jongeren is dat in het geval van maatschappelijke deelname nog niet het geval. Vooral kwetsbare jongeren of jongeren in een kwetsbare omgeving lopen hierbij risico. Deze jongeren ervaren op meerdere leefgebieden problemen. Een groot risico is dat zij uit het zicht verdwijnen en er geen aandacht voor hen is. Om deze groep jongeren te ondersteunen richting participatie en zelfredzaamheid, is een integrale en preventieve aanpak nodig op het gebied van onderwijs, werk, inkomen, zorg, veiligheid en (beschermd) wonen. Ook samenhang

met jeugdbeleid is belangrijk. Wanneer een jongere 18 jaar wordt valt hij/zij namelijk niet meer onder de Jeugdwet en kan hij/zij geen jeugdhulp meer ontvangen.

Vanuit het armoede- en schuldenbeleid 'Armoede en Schulden samen aanpakken van preventie tot nazorg 2020-2025' wordt ingestoken op preventie bij life-events die invloed hebben om de financiële situatie. Een voorbeeld hiervan is het bereiken van de leeftijd van 18 jaar waarmee een jongere volwassen wordt. Jongeren die bijna 18 jaar worden en hun ouders/verzorgers, ontvangen een brief van de gemeente, waarin staat met welke veranderingen de jongeren en hun ouders/verzorgers te maken krijgen.

Sluitende aanpak jongeren en het bevorderen van scholing met name bij de doelgroep van 18 tot 27 jaar

Jongeren van 18 tot 21 jaar vormen afgerond 2% van het uitkeringsbestand. Het absolute aantal is 14. Bij Pastiel is een aparte jongerencoach aangesteld om jongeren in deze leeftijdscategorie te begeleiden naar werk of terug naar school. Het zijn niet zelden vroegtijdige schoolverlaters (VSV), die door het RMC gemonitord worden en die bij terugkeer naar school begeleiding kunnen krijgen. Onder deze jongeren is veelal sprake van een meervoudige problematiek. Ze zijn in aanraking geweest met jeugdzorg en maken nog steeds gebruik van hulpverleningstrajecten of zorgtrajecten. Daarnaast is er de categorie jongeren van 21-27 jaar afgerond 6% van het bestand en 42 in absoluut aantal. In deze groep bevinden zich ook jongeren die al een periode gewerkt hebben en tot de wrijvingswerkloosheid behoren. Wrijvingswerkloosheid betekent dat men niet werkt, omdat de banen niet passen bij de opleiding. Veelal is hun opleiding onvoldoende, hebben ze meerdere trajecten doorlopen of zitten momenteel in een traject.

Daarnaast hebben we extra aandacht voor de jongeren vanuit het Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs, maar ook de kwetsbare jongeren die geen onderwijs kunnen volgen. Dit doen we door een goede samenwerking tussen de docenten van het Pro/Vso, RMC, sociaal wijkteam en jongerencoach Pastiel.

Sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
Inzet Pastiel jongerencoach en nazorg door sociaal wijkteam.	Pastiel Sociaal wijkteam	2021-2025	Bestaand
Project Impuls Baankansen Vso/Pro uitvoeren.	Arbeidsmarktregio Fryslân	2021-2025	Bestaand
We hebben extra aandacht voor jongeren vanuit Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs en kwetsbare jongeren die geen onderwijs volgen. We werken hiervoor nauw samen met docenten Vso/Pro, RMC, het sociaal wijkteam en de jongerencoach Pastiel.	Jeugd, Wmo, sociaal wijkteam, docenten Vso/Pro, RMC, leer- plichtambtenaren	2021-2025	Bestaand
We organiseren voor de overgang 18-/18+ een doorlopende lijn binnen het totale aanbod zorg en ondersteuning en zorgen ervoor dat jeugdigen geen hinder hebben van verschillende wettelijke kaders en financiering. Waar mogelijk organiseren we dit lokaal, waar nodig regionaal.	Wmo beleid Jeugd Participatie	2021-2025	Nieuw
Vanuit het armoede- en schuldenbeleid sturen we een brief naar 18-jarigen en hun ouders/verzorgers waarin we hen informeren over de veranderingen wanneer een jeugdige 18 jaar wordt.	Armoede en schulden Jeugd	2021-2025	Nieuw

8. Blijvend inzetten op doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen van maatschappelijk participeren naar werk

We blijven inzetten op de doorlopende lijnen van maatschappelijk participeren naar werk. Het gaat dan om goede begeleiding vanuit dagbesteding naar beschut werk. Of van beschut werk naar werken bij de reguliere werkgever met loonkostensubsidie. Met daarbij altijd de garantie dat je weer stapje terug kunt doen (wetsvoorstel Breed Offensief). Dit zal ook vorm krijgen binnen de ontwikkeling van een werkleerbedrijf waarin we samenwerken met ROC en andere partners.

Blijvend inzetten op doorlopende leer- en ontwikkelingslijnen van maatschappelijk participeren naar werk

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
Sociaal wijkteam indiceert dagbesteding en bekijkt vooraf de mogelijkheden of men nog richting werk kan	WMO Participatie	2021-2025	Bestaand
Sociaal wijkteam evalueert periodiek de mogelijkheden in de ontwikkeling. Bij een vervolgstap een goede begeleiding vanuit dagbesteding naar beschut werk of De Wurkjouwer.	Sociaal Wijkteam De Wurkjouwer	2021-2025	Bestaand

Beschut Werk: sociaal wijkteam evalueert samen met coach Empatec of er nog ontwikkeling is vanuit beschut werk richting regulier werk met loonkostensubsidie. Warme overdracht en periodiek contactmoment.

Sociaal Wijkteam
Empatec

2021-2025 Bestaand

9. Participatie statushouders

Voor inwoners die na 1 januari 2022 inburgeringsplichtig worden, worden zowel de taallessen als participatietrajecten aangeboden door de gemeente. Naast taal en participatie heeft iedere inburgeringsplichtige de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en het Participatieverklaringstraject (PVT) voordat een specifiek participatietraject wordt ingezet. Op deze manier wordt de inwoner wegwijs gemaakt in onze gemeente en leert hij de lokale en regionale arbeidsmarkt kennen. Na het wegwijs maken wordt de inwoner ook ondersteund met het in kaart brengen van zijn of haar kansen op de arbeidsmarkt. Op deze manier zorgen we voor een passend participatietraject.

Duale trajecten

De participatietrajecten worden per inwoner afgestemd op wat nodig is op het gebied van welzijn en taal. Daarbij is het doel dat taal, participatie en welzijn elkaar aanvullen en versterken. Vanuit de nieuwe Wet inburgering volgen verschillende taaltrajecten. De gemeente zorgt voor een verschillend aanbod van participatietrajecten, met aandacht voor de persoonlijke situatie en verschil op het gebied van intensiteit, duur en doelstellingen.

Statushouders volgen in nieuwe wetgeving Inburgering een onderwijsroute, B1-route of Z-route

Onderwijsroute: gericht op het behalen van een erkend diploma binnen Nederlands onderwijs voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt. Na een taalschakeltraject worden jonge inburgeringsplichtigen daarom zo snel mogelijk doorgeleid naar een Nederlandse opleiding.

B1-route: om het mogelijk te maken dat de meeste inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen drie jaar, taalniveau B1 behalen en hun perspectief op de arbeidsmarkt vergroten, is het van belang dat het leren van de taal gecombineerd wordt met (vrijwilligers)werk.

Zelfredzaamheidsroute (Z-route): voor inwoners voor wie de onderwijs- of B1-route buiten bereik ligt, komt er een leerroute waarbij iedereen leert zich in de maatschappij te redden. Er worden geen onthefingen op basis van aantoonbaar geleverde inspanningen meer verleend.

Trochburgeren

De gemeente zet zich in voor inwoners die onder het inburgeringsstelsel van 2013 zijn ingeburgerd of aan het einde van hun inburgering zitten. Het zogenoemde 'trochburgeren' is gericht op inwoners die bijna klaar zijn met de inburgering of reeds zijn ingeburgerd. Door samen met de statushouder een plan te maken gericht op het verder ontwikkelen van sociale participatie, (vrijwilligers)werk en taal willen we terugval voorkomen en ervoor zorgen dat statushouders structureel aan het werk kunnen. Dit is een bovenwettelijke taak.

Participatie statushouders

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
Opnieuw extra taalondersteuning aanbieden binnen De Werkjouwer.	Friesland College of andere aanbieder De Werkjouwer	2021-2025	Nieuw
Statushouders begeleiden naar werk.	Pastiel	2021-2025	Bestaand
Coaching statushouders richting stages, vrijwilligerswerk en werk.	Werkjouwer	2021-2025	Bestaand
Doorlopende leerlijn: Entree-opleiding bij Werkjouwer combineren met stage in begeleiding bij De Werkjouwer. Daarna richting werk of vakopleiding.	Werkjouwer, Friesland College	2021-2025	Bestaand

4. Uitgangspunt Maatwerk binnen Participatiewet-instrumenten

4.1 Inleiding

Binnen de Participatiewet is de mogelijkheid voor maatwerk beschreven. Het college stemt de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen af op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende. Dat betekent dat het college altijd rekening moet houden met het toepassen van maatwerk, zowel op het gebied van arbeidsinschakeling als het verstrekken van de bijstand. Uiteraard

moet dit binnen de financiële kaders plaats te vinden. Daarnaast vinden we het belangrijk om te weten hoe onze inwoners het maatwerk binnen de Participatiewet-instrumenten ervaren. Dit meten we aan de hand van een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Met het cliëntervaringsonderzoek krijgen we inzicht in hoe inwoners de dienstverlening, zorg en ondersteuning in het sociaal domein ervaren en waar verbeteringen mogelijk zijn

Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet zijn gemeenten verplicht om jaarlijks een onderzoek uit te (laten) voeren naar de ervaringen van cliënten met de zorg en ondersteuning. Naast het verplichte cliëntervaringsonderzoek voor de Wmo en Jeugdwet, onderzoeken we ook de cliëntervaring voor de Participatiewet. We pakken dit dus sociaal domein breed op. Het cliëntervaringsonderzoek is één van de instrumenten om resultaten in het sociaal domein te monitoren. Met de uitkomsten krijgen we een beeld van hoe inwoners onze dienstverlening en de kwaliteit van de zorg en/of ondersteuning hebben ervaren.

4.2. Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

10. Maatwerk toepassen binnen de verschillende re-integratie-instrumenten

Bij het aanvragen van een bijstandsuitkering worden inwoners meteen doorverwezen naar Pastiel voor de werkintake. Tijdens deze werkintake vindt het eerste maatwerk plaats door te kijken met welk instrument de inwoner goed geholpen kan worden. Binnen Pastiel, De Werkjouwer of binnen het sociaal wijkteam wordt vervolgens maatwerk toegepast door samen met de inwoner te bekijken hoe we deze inwoner kunnen ondersteunen met het juiste traject richting arbeid of zorg. Hierbij wordt ingespeeld op de verschillende behoeften, aan de hand van verschillende trajecten. De intake van de statushouders vindt plaats binnen het sociaal wijkteam.

Maatwerk toepassen binnen de verschillende re-integratie-instrumenten

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
Maatwerk door Pastiel met juiste ondersteuning richting werk.	Pastiel	2021- 2025	Bestaand
Maatwerk door De Werkjouwer met juiste ondersteuning richting Pastiel, sociaal wijkteam of vrijwilligerswerk/participatiemogelijkheid.	De Werkjouwer sociaal wijkteam Sociaal werk De Kear	2021- 2025	Bestaand
Maatwerk statushouder door sociaal wijkteam met warme overdracht naar De Werkjouwer of Pastiel.	De Werkjouwer Pastiel sociaal wijkteam	2021- 2025	Bestaand
We voeren jaarlijks het cliëntervaringsonderzoek uit onder cliënten van de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet uit. Op basis van de uitkomsten voeren we verbeteringen door in de dienstverlening.	Wmo beleid Jeugd Participatie	2021- 2025	Bestaand

11. Inwoners uit detentie of een maatschappelijke opvanginstelling worden goed begeleid bij het indienen van een bijstandsaanvraag

Wanneer mensen uit detentie terugkeren in de gemeente of zelfstandig gaan wonen na een verblijf in een maatschappelijke opvanginstelling, is het belangrijk dat zij op tijd een uitkering ontvangen. Wanneer er problemen ontstaan bij het aanvragen van een bijstandsuitkering bestaat de kans dat dit terugval of herhaling tot gevolg heeft. Met een goede begeleiding bij het indienen van een bijstandsaanvraag voorkomen we dit. Binnen het werkproces van een bijstandsaanvraag maken we ruimte voor maatwerk. Hiermee willen we voorkomen dat mensen die uit detentie komen of die zelfstandig gaan wonen na een verblijf in een maatschappelijke instelling of zonder eigen huisvesting, in de financiële problemen komen. Doordat zij bijvoorbeeld geen geld hebben voor het eerste levensonderhoud of de meest noodzakelijke woninginrichting.

Inwoners die uit detentie komen of zelfstandig gaan wonen na een verblijf in een maatschappelijke opvanginstelling, goed begeleiden bij het indienen van de uitkeringsaanvraag

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteit	Wie pakt het op/beleidsveld	In welk jaar?	Bestaande of nieuwe actie
Maatwerkafweging in het werkproces uitkeringsaanvraag.	sociaal wijkteam coördinator ex-gedetineerden	2021- 2025	Nieuw
Binnen drie werkdagen vindt de werkintake door Pastiel plaats.	sociaal wijkteam Pastiel coördinator ex-gedetineerden	2021- 2025	Nieuw
Het sociaal wijkteam inventariseert vooraf de woonsituatie en leefsituatie in samenwerking met de coördinator ex-gedetineerden.	sociaal wijkteam coördinator ex-gedetineerden	2021- 2025	Bestaand

5. Financieel kader

Voor de activiteiten in het beleidsplan wordt gebruik gemaakt van de bestaande budgetten. Hieronder een korte toelichting van de budgetten met betrekking tot de Participatiewet.

Gebundelde uitkering (BUIG)

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers, zelfstandigen die hun bedrijf willen beëindigen, tijdelijk met financiële problemen) en voor de inzet van loonkostensubsidie Beschut Werk en Banen afspraken Banen (BAB).

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De financieringssystematiek sluit hierbij aan. De budgetten worden vooraf door het Rijk verdeeld over de gemeenten. Dit geeft gemeenten een prikkel om zoveel mogelijk mensen uit een uitkering te houden en aan het werk te helpen en houden. Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget vast dat volgens een vaste verdeelsystematiek onder de gemeenten wordt verdeeld. Dat budget is niet geoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen. Gemeenten met grote tekorten kunnen een beroep doen op gedeeltelijke compensatie: de vangnetuitkering.

Participatiebudget

Een gemeente ontvangt geld om mensen uit de bijstandsregelingen te begeleiden naar werk. Ook ontvangt een gemeente geld voor mensen met een indicatie voor een sociale werkvoorziening (SW). Samen wordt dit geld ook wel het Participatiebudget genoemd.

Naast bovenstaande budgetten zijn er budgetten beschikbaar voor armoede en schulden en inburgering.

Bijlage 1: toelichting begrippen kernboodschap sociaal domein

De kernboodschap sociaal domein De Fryske Marren bevat verschillende onderdelen. Hieronder lichten we de verschillende onderdelen nader toe.

Kernboodschap sociaal domein De Fryske Marren:

De inwoner draagt verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving. De gemeente stimuleert de samenleving om in beweging te komen, te ontwikkelen en mee te doen. We doen dit met lef!

We streven naar een inwoner die verantwoordelijkheid draagt voor zichzelf en zijn omgeving

Hierbij beginnen we met het zelf organiserend vermogen van de inwoner, zijn plan, wat hij zelf kan en wil. Waar nodig met ondersteuning vanuit zijn sociale netwerk of met ondersteuning vanuit onze gemeente. We richten ons daarbij niet op een deel van de inwoners, maar op alle inwoners.

Wat bedoelen we met in beweging komen, ontwikkelen en meedoen?

- In beweging komen: zelf actie ondernemen en een eigen plan maken in plaats van afwachten. Het betekent actief zijn, je kunnen verplaatsen en initiatief tonen.
- Ontwikkelen: ontwikkelen betekent vooruitgang, het versterken van het zelf organiserend en probleemoplossend vermogen. Ontwikkelen doe je je hele leven lang. Je past je steeds weer aan bij een veranderde situatie en verandert zelf mee.
- Meedoen: meedoen is samenwerken. Samenwerken in alle vormen: samenwerken in een dorp, samenwerken tussen professionals en vrijwilligers én samenwerken met de gemeente. Meedoen is een bijdrage leveren, er voor elkaar zijn, een plek te hebben en ertoe doen. Dit geldt voor alle contacten en activiteiten binnen het sociaal domein. De bijdrage kan per persoon en situatie verschillend zijn. Daar houden we rekening mee.

We doen dit met lef!

Dit betekent dat we goed aansluiten bij de werkelijke vraag van de inwoner en samen nieuwe mogelijkheden realiseren en oplossingen op maat vinden.

Bijlage 2: verwijzing Ipadversie

Pastiel

Pastiel is het eigen re-integratiebedrijf van de samenwerkende gemeenten in Fryslân West. Met Pastiel geven de gemeenten de éénduidige werkgeversdienstverlening handen en voeten. Pastiel is voor werkgevers hét adres waar zij op snelle en doeltreffende wijze werknemers kunnen werven zonder extra kosten te maken. De potentiële werknemer ontwikkelt binnen Pastiel vaardigheden voor het werken in een betaalde baan. In de startperiode wordt geanalyseerd welk maatwerk in het vervolgtraject nodig is voor de betreffende kandidaat.

De Fryske Marren heeft ervoor gekozen de gehele stroom nieuwe uitkeringsaanvragers via Pastiel te leiden.

De werknemersdienstverlening is er op gericht dat de belanghebbende een traject in gaat dat het beste bij hem past. Goed bemiddelbare personen gaan geen uitgebreid traject doorlopen, maar worden zo snel mogelijk naar arbeid toe geleid eventueel via een uitzendorganisatie. Bij de groep “goed bemiddelbaar” geldt dat met zo weinig mogelijk inzet van middelen zo snel mogelijk tot het beoogde resultaat wordt gekomen. Pastiel past de selectie toe voor het inzetten van de vervolgroute. Blijkt uit de selectie dat eerst een traject moet worden doorlopen voor ontwikkeling en/of ervaring, dan wordt hiervoor een trajectplan opgesteld tijdens een meer uitgebreide intake-fase, waarbij tegelijkertijd gewerkt wordt binnen de facilitering van Pastiel.

De Werkjouwer

Het activeringsproject De Werkjouwer is gericht op doorstroom. Daarbij moet in de eerste plaats gedacht worden aan doorstroom naar een re-integratietraject van Pastiel. Dat blijkt er niet altijd voor alle deelnemers in te zitten en dan is er doorstroom naar vrijwilligerswerk. Er is aansluiting gezocht met de verschillende initiatieven die vrijwilligers koppelen aan maatschappelijk nuttige werkzaamheden. Indien de begeleidingsbehoefte erg groot is kan aansluiting worden gezocht bij het Welzijnswerk of andere netwerkpartners. Kan de vrijwilliger redelijk zelfstandig uit de voeten, dan is het vrijwilligersservicepunt een optie. De instroom van De Werkjouwer komt hoofdzakelijk vanuit het Sociale Wijkteam, vanuit Pastiel en vanuit vluchtelingenwerk.

Beschut Werk

De doelgroep voor de participatievoorziening Beschut Werk is omschreven in artikel 10b van de Participatiewet. Het gaat om mensen die alleen in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden arbeid in dienstbetrekking kunnen verrichten en afhankelijk zijn van begeleiding op de werkplek en/of werkplekaanpassing.

Banenafpraak

De doelgroep voor de Banenafpraak zijn werknemers die voor een reguliere werkgever niet de volledige loonwaarde vertegenwoordigen. De werkgever wordt door de gemeente daarvoor gecompenseerd met loonkostensubsidie. Men werkt in beginsel in een reguliere setting.